

05.09.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2024/536
Toplantı Tarihi/Sayısı : 16.8.2024/231
Karar Numarası : 2024/759
Başvuran : Y. S.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bakırköy Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (... Ortaokulu)
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru; konuşurken kelimeler arasında takılması (*kekemelik*) sebebiyle akran zorbalığına uğrayan kızı için Okul İdaresi tarafından gerekli önlemlerin alınmamasının ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

a. ... Ortaokulunda 8/... sınıfında eğitim gören C. Z. S.'nin velisi olduğunu,

b. 8/2/2024 tarihinde kızının Okulda sınıf arkadaşları E. G., A. G. ve O. P. D.'nin dâhil olduğu kalabalık bir grup tarafından konuşurken heyecanlanınca takılması ve kekelemesi ile alay edilerek “*Dilsiz şeytan, sen her kekelediğinde sana dilsiz diyeceğiz.*” denilerek sözlü ve psikolojik zorbalığa maruz bırakıldığını,

c. Kızının geçirdiği şok ve travma sonrasında ağladığını ve yakın arkadaşı D. Y.'nin yardımıyla olay yerinden uzaklaştığını,

ç. Olay sonucunda kızının psikolojik destek almak zorunda kaldığını, kızı ve arkadaşı D. Y.'nin durumu Okul İdaresine anlatmasına ve İdarenin akran zorbalığı kapsamında gerekli tedbirleri alması gerekmesine rağmen İdarenin olaya ilişkin taraflarına bilgi vermediğini, zorbalıkta adı geçen öğrencilere zorla özür dileyerek konuyu kapatmaya çalıştığını ve öğrenciler hakkında herhangi bir disiplin sürecini başlatmadığını,

d. 15/11/2022 tarihli ve 32014 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile okullarda yaşanan akran zorbalığının disiplin cezası gerektiren sebepler arasına alındığını belirterek Okul İdaresi

tarafından zorbalıkta adı geçen öğrenciler hakkında disiplin sürecinin başlatılmasını ve gerekli tedbirleri almayan Okul İdaresine yaptırım uygulanmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Bakırköy Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden (... Ortaokulu) alınan yazılı görüşte özetle:

a. Kurumumuza yapılan başvuruya esas olmak üzere Okul müdür yardımcıları B. Ü. ve S. C. ile rehber öğretmeni S. A. tarafından imza altına alınan 28/3/2024 tarihli tutanakta; başvuru konusu olayın, okul bahçesinde kayıp düşen ve yüzü çamur olan E. G. isimli öğrenciye, C. Z. S. isimli öğrencinin gülmesi ve bunu sınıf içerisinde de devam ettirmesi sonrasında, E. G.'nin; *“Biz senin kekemeliğinle alay etsek hoş olur mu?”* ifadesine, C. Z. S.'nin; *“Gülün, ne yapayım”* demesi ile başladığı,

b. Ekte paylaşılan S. K. ve O. P. D. isimli öğrencilerin olaya ilişkin ifadelerinde de bu durumun doğrulandığının anlaşılacağı, bahse konu olayın adı geçen öğrenciler arasında ilk kez yaşandığı ve bu durum haricinde herhangi bir olumsuz diyalogun yaşanmadığı,

c. Olumsuz olaylar yaşandığında ise bu hadiselerin “Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu” toplantılarında ele alınarak gereğinin yapıldığı,

ç. Görüşmenin akışına ilişkin olarak ise müdür yardımcısı S. C.; 8/2/2024 tarihinde (*Perşembe günü*) öğrenci C. Z. S.'yi Okulda üzgün olarak gördüğü için ne olduğunu sorduğu,

d. Bunun üzerine öğrenci tarafından teneffüste ve sınıf içerisinde konuşurken kelimeler arasında takılması sebebiyle kendisiyle alay edildiğinin ifade edildiği, kendisine üzülmemesi gerektiğini ifade ettiği, yanında bulunan rehber öğretmeni S. A. ile öğrenciyle görüşme gerçekleştirmek üzere odasına gidildiği,

e. Öğrencilere birbirlerine karşı saygılı olmaları gerektiği belirtilerek ortamın yumuşatılmasının amaçlandığı, öğrencilerin kendiliğinden birbirlerinden özür dilediği, öğrencilere zorla özür diletildiği ve olayı ailelerine anlatmamaları ve onları aramalarına izin verilmediği iddialarının gerçeği yansıtmadığı,

f. Olaya ilişkin olarak disiplin komisyonunun toplanmasının sağlanarak disiplin sürecinin başlatıldığı, Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulunun olayda ismi geçen öğrencilerin ifadelerini alarak duruma ilişkin disiplin raporu düzenlendiği belirtilmiştir.

g. Bunun yanı sıra Okul müdür yardımcıları B. Ü. ile S. C. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanakta yer alan hususlar belirtilmiş; olaya ilişkin öğrenci ifade tutanakları incelendiğinde daha önce Okul bahçesinde yere düşen öğrenci E. G.'ye, C. Z. S.'nin güldüğü iddiası ve bu nedenle öğrenciler arasında bir olumsuz diyalog başlangıcı olduğu, sonrasında C. Z. S.'nin velisi olan Y. S.'nin, öğrenci E. G.'nin ailesine telefon ederek hakaret ettiği iddiasının yer aldığı ve iletişim bozukluğu ile husumet başlangıcının bu olaydan kaynaklandığı belirtilmiştir.

ğ. Okul müdür yardımcısı B. Ü. ile S. C. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanakta ise; başvuran Y. S.'nin sert ve hoş olmayan bir üslup ile müdür odasının kapısını çalmadan içeri girdiği ve *“kızına başka öğrencilerin güldüğünü ve buna neden müsaade edildiğini”* sorduğu,

h. Okul müdürünün rehberlik öğretmenleri ile toplantıda olduğunu belirterek başvurunu müdür yardımcısına yönlendirdiği ve şikâyetini detaylı şekilde dilekçe ile dile getirmesi gerektiğini belirttiği,

ı. Yoğun ısrarlar sonucunda başvuranın müdür odasından ayrılarak müdür yardımcısı S. C.'nin odasına geldiği, öğrenci velisinin müdür yardımcısı B. Ü. ile birlikte nezaketli bir şekilde ağırlandığı ve dinlendiği, öğrenci velisinin kendini tanıtmamasından dolayı ilk cümlesinin *“Kızıma bunu yapan öğrencilere ne yaptınız?”* olduğu,

i. Bunun yanı sıra veliye, diğer öğrencilere yönelik yapılacaklara ilişkin bilginin yasal olarak kendisine verilemeyeceği ancak gereğinin yapılacağı ve rehberlik servisi ile İdare olarak duruma müdahale edileceğinin ve sürecin takip edileceğinin belirtildiğini, buna rağmen öğrenci velisi Y. S.'nin sert ve tehditkar bir üslupla *“Bu öğrencilerin topluma faydası yok, ileride çocuk sahibi olmamalıdır, herhangi bir şey üretmiyorlar.”* vb. şeklinde cümleler kurduğu,

k. Müdür yardımcısı S. C. tarafından ise kendisine bu tarz ithamlarda bulunmasının doğru olmadığını ve konuya ilişkin kararı Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulunun vereceğinin söylendiği; öğrenci velisinin kızına bunlar yapılırken Okul İdaresinin nerede olduğunu ve neden müdahale etmediğini sert bir üslupla yeniden sorduğu; kendisine öğrenciler arasında yaşanan sorunun teneffüs arasında nöbetçi öğretmen tarafından fark edilerek sonlandırıldığını ifade edildiği, bu cevap sonrasında öğrenci velisinin yüksek sesle ve tehditkar bir üslupla elini masaya vurarak bundan sonrasında tüm işini bırakarak kendileriyle uğraşacağını söylediği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. Okul İdaresinin olaya ilişkin gerekli tedbirleri almadığı, başvuruları sonucunda kendisine iftara atarak olayı kapatmaya çalıştığı ve muhatap görüşünde kendisine yönelik belirtilen olumsuz hususların gerçeği yansıtmadığı, yasalar çerçevesinde başvuru yapılabilecek olan kurum ve kuruluşlara başvuruda bulunduğu,

b. Şikâyetini gerçekleştirip olaya ilişkin müfettiş atanıncaya kadar Okul İdaresi tarafından herhangi bir işlem yapılmadığı ve öğrencilerden savunma alınmadığı,

c. Kızının konuşma güçlüğü çektiği ve Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) dahil olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşlara başvuru yapılmadan önce Okul İdaresi tarafından hiçbir işlem tesis edilmediği ve şikâyetini sürdürdüğü belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir ... Çocuklar, yaşlılar, özürllüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz ... Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

6. Anayasa'nın “*Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi*” başlıklı 42'nci maddesi şöyledir:

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılapları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz. Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır. Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir...”

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “*Tanımlar*” başlıklı 2'nci maddesinin ilgili hükümleri şöyledir:

“(1) Bu Kanunun uygulanmasında; ... Taciz: Psikolojik ve cinsel türleri de dâhil olmak üzere bu Kanunda sayılan temellerden birisine dayanılarak, insan onurunun çiğnenmesi amacını taşıyan veya böyle bir sonucu doğuran yıldırıcı, onur kırıcı, aşağılayıcı veya utandırıcı her türlü davranış ... ifade eder.”

8. 6701 sayılı Kanun'un “*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür...”

9. Mezkûr Kanun'un “*Ayrımcılık türleri*” başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi

uyarınca taciz, bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri arasında sayılmıştır.

10. Kanun'un "Ayrımcılık yasağının kapsamı" başlıklı 5'inci maddesi şöyledir:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar..."

11. Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde Kurumun, "ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmekle görevli olduğu" düzenlenmiştir.

12. Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekebilir kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

13. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru hakkı" başlıklı 30'uncu maddesi şöyledir:

"(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerinin, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen her gerçek veya tüzel kişi, ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiası ile Kuruma başvurma hakkına sahiptir..."

14. Mezkûr Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

15. Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve

araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

16. Başvuran, konuşurken kelimeler arasında takılması (*kekemelik*) sebebiyle akran zorbalığına uğrayan kızı için Okul İdaresi tarafından gerekli önlemlerin alınmamasının ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil ettiğini iddia etmektedir. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden sağlık durumu ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. 6701 sayılı Kanun’un “*Başvurular*” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasında: “*Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.*” hükmü bulunmaktadır. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre: “*İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.*”

17. Başvuran, kızı üzerinde travmatik bir etki yaratan akran zorbalığına ilişkin olayda adı geçen öğrenciler hakkında gerekli disiplin işlemlerinin başlatılarak soruşturma açılmasını ve gerekli cezaların verilmesine ilişkin Okul İdaresi tarafından gerekli önlemlerin alınması talebini içeren ihtarnameyi Kurumumuza sunmuştur. Bu kapsamda, başvuranın, 9/2/2024 tarihinde Bakırköy 1’inci Noterliğinden muhatap Okul İdaresine gerekli önlemlerin alınmasına ilişkin ihtarname gönderdiği anlaşıldığından mezkûr Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ilgili tarafa başvuru şartının yerine getirildiği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, başvuranın konuşurken kelimeler arasında takılması (*kekemelik*) sebebiyle akran zorbalığına uğrayan kızı için Okul İdaresi tarafından gerekli önlemlerin alınmaması sebebiyle sağlık durumu temelinde ayrımcılığa maruz kalındığı iddiasının esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

18. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde de özel olarak düzenlenmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi’nin (İHEB) 2’nci maddesi şöyledir: “*Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.*” Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin (ÇHS) 2’nci maddesi şu şekildedir: “*Taraf Devletler, bu Sözleşme’de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana–babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler.*”

19. BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi’nin (ESKHS) 2’nci maddesinin ikinci

fikrası: “*Bu Sözleşme’ye Taraf Devletler, bu Sözleşme’de belirtilen hakların ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal ya da başka fikir, ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum ya da başka bir statü bakımından herhangi bir ayırım gözetilmeksizin uygulanmasını taahhüt ederler.*” BM Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklarda Ayırım Gözetilmemesine İlişkin 20 No’lu Genel Yorumu’nda, Sözleşme’nin, 2’nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen, “her farklı durum” kategorisinin, sağlık durumunu kapsadığını açıkça beyan etmiştir: “*Sağlık durumu, bir kişinin, fiziksel ya da ruhsal sağlığını kapsamaktadır. Taraf devletler, gerçek ya da farazi sağlık durumunun, Sözleşme’nin güvence altına aldığı hakların gerçekleştirilmesine engel olmamasına dikkat etmelidirler.*” [CESCR, Sosyal ve Kültürel Haklarda Ayırım Gözetilmemesine İlişkin 20 No’lu Genel Yorum (2009), E/C.12/GC/20, 10/6/2009, para. 33].

20. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 14’üncü maddesine göre ise “*Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.*” Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı’nın 5’inci bölümünün “*ayrımcılık yasağı*” başlığını taşıyan (E) maddesi şöyledir: “*Bu Şartta yer alan haklardan yararlanma ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi ya da başka görüşler, ulusal ya da sosyal köken, sağlık, ulusal bir azınlığa mensubiyet, doğum ya da başka statüler gibi nedenlere dayanan hiçbir ayrımcılığa tâbi olmaksızın sağlanacaktır.*”

21. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). Anayasa Mahkemesi (AYM) kararlarında da AİHM içtihatlarına paralel olarak nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa’nın 10’uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilmektedir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

22. Eğitim hakkı ise uluslararası ve ulusal hukukta güvence altına alınmış bir diğer önemli haktır. Uluslararası hukuk kapsamında eğitim hakkı, İHEB’in 26’ncı maddesi, ESKHS’nin 13’üncü maddesi ve ÇHS’nin 28’inci maddesi ile koruma altına alınmıştır. İHEB’in 26’ncı maddesi şöyledir: “*Herkes, eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel öğrenim aşamalarında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim herkese açıktır. Yükseköğrenim, yeteneğe göre herkese eşit olarak sağlanır. Eğitim, insan kişiliğinin tam geliştirilmesine, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu yerleştirmeli ve Birleşmiş Milletlerin barışı koruma yolundaki etkinliklerini güçlendirmelidir. Ana-babalar, çocuklarına verilecek eğitimi seçmede öncelikli hak sahibidir.*”

23. ESKHS'nin 13'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre: *“Bu Sözleşme’ye Taraf Devletler, herkesin eğitim görme hakkına sahip olduğunu kabul ederler. Taraf Devletler, eğitimin, insanın kişiliğinin ve onur duygusunun tam olarak gelişmesine yönelik olacağı ve insan hakları ile temel özgürlüklere saygıyı güçlendireceği hususunda mutabıktırlar. Taraf Devletler, ayrıca eğitimin, herkesin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılmasını sağlayacağı, tüm uluslar ve tüm ırksal, etnik ve dinsel gruplar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu geliştireceği ve Birleşmiş Milletler’in barışın korunmasına yönelik faaliyetlerini güçlendireceği hususlarında mutabıktırlar.”*

24. ÇHS'nin 28'inci maddesi ise şöyledir: *“Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle: İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler; Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesini teşvik ederler ve bunların tüm çocuklara açık olmasını sağlarlar ve gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimi parasız kılmak gibi uygun önlemleri alırlar; ...”* AİHS'e Ek 1 Numaralı Protokol'ün 2'nci maddesi de *“Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, eğitim ve öğretim alanında yükleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir.”* hükmünü haizdir.

25. Sağlık durumu temelinde ayrımcılık, kişilerin sağlık durumu dolayısıyla eğitim, ulaşım, sağlık kuruluşları, binalar, bilgi/iletişim, istihdam, özlük hakları, terfi, mal ve hizmetlere erişim gibi hakları bakımından ayrımcılığa uğradığı hallerde söz konusu olmaktadır [Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), “Sağlık Durumu Temelinde Ayrımcılık” El Kitabı, Ayrımcılık Temelleri Serisi No: 10, s. 4]. AİHM, sağlık durumu temelinde ayrımcılık ile ilgili olarak önüne gelen davalarda, bir kişinin sağlık durumunun AİHS'nin 14'üncü maddesinde kullanılan “diğer her durum” ifadesi kapsamında engellilik ya da engel durumuyla aynı değerde bir ayrımcılık gerekçesi olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir (AİHM, *Kiyutin/Rusya*, B. No: 2700/10, 10/3/2011, para. 56-57; AİHM, *I.B./Yunanistan*, B. No: 552/10, 3/10/2013, para. 73; AİHM, *G. N. ve diğerleri/İtalya*, B. No:43134/05, 1/12/2009, para. 119). Bu kapsamda eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı cinsiyet, ırk, dil, din gibi unsurların yanı sıra bireyin özel hayatının bir parçası olan “sağlık durumu” temelinde de ayrımcılığa maruz bırakılmamasını güvence altına almaktadır (AYM, *T. A. A.*, B. No: 2014/19081, 1/2/2017, para. 71).

26. 6701 sayılı Kanun ise *“Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı”* başlıklı 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında *“Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.”* ifadeleriyle sağlık durumuna dayalı ayrımcılığı kesin olarak yasaklamaktadır. Dünya Sağlık Örgütüne (World Health Organization-WHO) göre; sağlık, sadece hasta veya sakat olmama hali değil, fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan iyi olma halidir. Bunun yanı sıra 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ihlalin sona erdirilmesi,

sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlü olduğu hüküm altına alınmıştır.

27. Somut olay kapsamında başvuran, ... Ortaokulunda 8/... sınıfında eğitim gören C. Z. S.'nin velisi olduğunu, 8/2/2024 tarihinde kızının Okulda sınıf arkadaşları E. G., A. G. ve O. P. D.'nin dâhil olduğu kalabalık bir grup tarafından konuşurken heyecanlanınca takılması ve kekeleymesi ile alay edilerek "*Dilsiz şeytan, sen her kekeleydiğinde sana dilsiz diyeceğiz.*" denilerek sözlü ve psikolojik zorbalığa maruz bırakıldığını, kızının geçirdiği şok ve travma sonrasında ağladığını ve yakın arkadaşı D. Y.'nin yardımıyla olay yerinden uzaklaştığını, olay sonucunda kızının psikolojik destek almak zorunda kaldığını, kızını ve arkadaşı D. Y.'nin durumu Okul İdaresine anlatmasına ve İdarenin akran zorbalığı kapsamında gerekli tedbirleri alması gerekmesine rağmen İdarenin olaya ilişkin taraflarına bilgi vermediğini, zorbalıkta adı geçen öğrencilere zorla özür diletterek konuyu kapatmaya çalıştığını ve öğrenciler hakkında herhangi bir disiplin sürecini başlatmadığını, 15/11/2022 tarihli ve 32014 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile okullarda yaşanan akran zorbalığının disiplin cezası gerektiren sebepler arasına alındığını belirterek Okul İdaresi tarafından zorbalıkta adı geçen öğrenciler hakkında disiplin sürecinin başlatılmasını ve gerekli tedbirleri almayan Okul İdaresine yaptırım uygulanmasını talep etmektedir.

28. Muhatap Bakırköy Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (... Ortaokulu) ise Kurumumuza yapılan başvuruya esas olmak üzere Okul müdür yardımcıları B. Ü. ve S. C. ile rehber öğretmeni S. A. tarafından imza altına alınan 28/3/2024 tarihli tutanakta; başvuru konusu olayın, Okul bahçesinde kayıp düşen ve yüzü çamur olan E. G. isimli öğrenciye, C. Z. S. isimli öğrencinin gülmesi ve bunu sınıf içerisinde de devam ettirmesi sonrasında, E. G.'nin; "*Biz senin kekemeliğinle alay etsek hoş olur mu?*" ifadesine, C. Z. S.'nin; "*Gülün, ne yapayım*" demesi ile başladığı, ekte paylaşılan S. K. ve O. P. D. isimli öğrencilerin olaya ilişkin ifadelerinde de bu durumun doğrulandığının anlaşılacağı, bahse konu olayın adı geçen öğrenciler arasında ilk kez yaşandığı ve bu durum haricinde herhangi bir olumsuz diyalogun yaşanmadığı ifade edilmiştir.

29. Ayrıca olumsuz olaylar yaşandığında bu hadiselerin "Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu" toplantılarında ele alınarak gereğinin yapıldığı, görüşmenin akışına ilişkin olarak ise müdür yardımcısı S. C.; 8/2/2024 tarihinde (*Perşembe günü*) öğrenci C. Z. S.'yi Okulda üzgün şekilde gördüğü için ne olduğunu sorduğu, bunun üzerine öğrenci tarafından teneffüste ve sınıf içerisinde konuşurken kelimeler arasında takılması sebebiyle kendisiyle alay edildiğinin ifade edildiği, kendisine üzülmemesi gerektiğini ifade ettiği, yanında bulunan rehber öğretmeni S. A. ile birlikte öğrenciyle görüşme gerçekleştirmek üzere odasına gidildiği, öğrencilere birbirlerine karşı saygılı olmaları gerektiği belirtilerek ortamın yumuşatılmasının amaçlandığı, öğrencilerin kendiliğinden birbirlerinden özür dilediği, öğrencilere zorla özür diletildiği ve olayı ailelerine anlatmamaları ve onları aramalarına izin verilmediği iddialarının gerçeği yansıtmadığı, olaya ilişkin olarak disiplin komisyonunun toplanmasının sağlanarak disiplin sürecinin başlatıldığı, Öğrenci Davranışları

Değerlendirme Kurulunun olayda ismi geçen öğrencilerin ifadelerini alarak duruma ilişkin disiplin raporu düzenlendiği belirtilmiştir.

30. Bunun yanı sıra Okul müdür yardımcıları B. Ü. ile S. C. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanakta yer alan hususlar belirtilmiş; olaya ilişkin öğrenci ifade tutanakları incelendiğinde daha önce Okul bahçesinde yere düşen öğrenci E. G.'ye, C. Z. S.'nin güldüğü iddiası ve bu nedenle öğrenciler arasında bir olumsuz diyalog başlangıcı olduğu, sonrasında C. Z. S.'nin velisi olan Y. S.'nin, öğrenci E. G.'nin ailesine telefon ederek hakaret ettiği iddiasının yer aldığı ve iletişim bozukluğu ile husumet başlangıcının bu olaydan kaynaklandığı ve olaya ilişkin tutanakların ekte sunulduğu belirtilmiştir.

31. Ekte yer alan tutanaklar incelendiğinde; Okul müdür yardımcıları B. Ü. ile S. C. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanak, Okul müdürü A. E. A., rehber öğretmenler S. A. ve Y. G. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanak, 8/... sınıf öğretmeni T. S.'nin konuya ilişkin yazılı ve imzalı görüşü, 8/2/2024 tarihli ve rehber öğretmen S. A. tarafından düzenlenen öğrenci görüşme formu ile öğrencilerden S. K. ve O. P. D.'ye ilişkin 12/2/2024 tarihli öğrenci ifade tutanaklarının yer aldığı anlaşılmıştır.

32. Okul müdür yardımcıları B. Ü. ile S. C. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanakta; başvuran Y. S.'nin sert ve hoş olmayan bir üslup ile müdür odasının kapısını çalmadan içeri girdiği ve *“kızına başka öğrencilerin güldüğünü ve buna neden müsaade edildiğini”* sorduğu, Okul müdürünün rehberlik öğretmenleri ile toplantıda olduğunu belirterek başvurunu müdür yardımcısına yönlendirdiği ve şikâyetini detaylı şekilde dilekçe ile dile getirmesi gerektiğini belirttiği, yoğun ısrarlar sonucunda başvuranın müdür odasından ayrılarak müdür yardımcısı S. C.'nin odasına geldiği, öğrenci velisinin müdür yardımcısı B. Ü. ile birlikte nezaketli bir şekilde ağırlandığı ve dinlendiği, öğrenci velisinin kendini tanıttırmasının ardından ilk cümlesinin *“Kızıma bunu yapan öğrencilere ne yaptınız?”* olduğu belirtilmiştir.

33. Bunun yanı sıra veliye, diğer öğrencilere yönelik yapılacaklara ilişkin bilginin yasal olarak kendisine verilemeyeceği ancak gereğinin yapılacağı ve rehberlik servisi ile İdare olarak duruma müdahale edileceğinin ve sürecin takip edileceğinin belirtildiğini, buna rağmen öğrenci velisi Y. S.'nin sert ve tehditkar bir üslupla *“Bu öğrencilerin topluma faydası yok, ileride çocuk sahibi olmamalılar, herhangi bir şey üretmiyorlar.”* vb. şeklinde cümleler kurduğu, müdür yardımcısı S. C. tarafından ise kendisine bu tarz ithamlarda bulunmasının doğru olmadığını ve konuya ilişkin kararı Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulunun vereceğinin söylendiği; öğrenci velisinin kızına bunlar yapılırken Okul İdaresinin nerede olduğunu ve neden müdahale etmediğini sert bir üslupla yeniden sorduğu; kendisine öğrenciler arasında yaşanan sorunun tenefüs arasında nöbetçi öğretmen tarafından fark edilerek sonlandırıldığının ifade edildiği, bu cevap sonrasında öğrenci velisinin yüksek sesle ve tehditkar bir üslupla elini masaya vurarak bundan sonrasında tüm işini bırakarak kendileriyle uğraşacağını söylediği ifade edilmiştir.

34. Okul müdürü A. E. A., rehber öğretmenler S. A. ve Y. G. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanakta; 8/2/2024 tarihinde (*Perşembe günü*) 8/... Şubesi öğrencisi C. Z. S.'nin velisinin sert ve hoş olmayan bir üslup ile müdür odasına kapıyı çalmadan girdiği, kızıyla sınıf arkadaşlarının teneffüs zamanı ve sınıf içerisinde konuşurken kelimeler arasında takılmasıyla alay edildiğini ve kızına başka öğrencilerin güldüğünü belirterek buna Okul İdaresi tarafından neden müsaade edildiğini sorduğu, o sırada Okul müdürü olarak rehber öğretmenler S. A. ve Y. G. ile toplantı halinde olduğunun ve şikâyetini detaylı bir dilekçe ile yazarak ilgili konuda müdür yardımcılarını ile görüşebileceğinin rehber öğretmenlerin de olaya şahit olduğu üzere nazik bir şekilde belirtildiği, öğrenci velisinin ısrarla Okul İdaresinin yönetim becerisini küçümseyen ve eleştiren konuşmaları üzerine Okul müdürü tarafından "*Rica ediyorum sizden, müdür yardımcısı odasına geçin lütfen. Bir toplantı yapıyorum. Bir okul müdürü olarak her şeyi benim yapmam mümkün değil. Zaten bu bilgilerin işlem görebilmesi için, dinlemesi gereken kişi "Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu" üyesi olan idarecilerimiz ve Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu komisyonudur. O Komisyon üyeleri işini layıkıyla yapacaktır". Zaten şikâyetiniz hakkında benim bilgim olacaktır.*" ifadelerinin kullanıldığı, bu ısrar sonucu öğrenci velisinin müdür yardımcısı odasına geçerek şikâyetini yaptığı belirtilmiştir.

35. 8/... sınıf öğretmeni T. S.'nin konuya ilişkin yazılı ve imzalı görüşünde; 10/2/2024 tarihinde (*Cumartesi günü*) veli toplantısı düzenlediği, gündem maddeleri görüşülürken öğrenci C. Z. S.'nin anne ve babasının araya girerek 8/2/2024 tarihinde (*Perşembe günü*) öğrenciler arasında yaşanan bahse konu olayı gündeme getirdiği, sinirli bir şekilde kızının yere düşen bir arkadaşına gülmesi nedeniyle arkadaşları tarafından tehdit edilmeye çalışıldığını ve bu durum nedeniyle kızlarının psikolojisinin kötü etkilendiğini belirttiği, bunun üzerine öğrenci E. G.'nin annesinin de araya girerek sert bir şekilde yanıt vermek istediğini ve bu sebeple ortamı yatıştırmaya çalıştığı, öğrenci velisi Y. S.'nin Okul İdaresi tarafından olaya ilişkin gerekli önlemlerin alınmadığını ifade ettiği, bunun üzerine Okul İdaresinin konuyla ilgilendiğini ve meseleyi çözmek için çaba sarf ettiklerini, öğrencilerin birbirlerinden özür dilemesi sonucu konunun kapandığını ve velilerin olaya dâhil olmaması gerektiğini belirttiği, bunun üzerine C. Z. S.'nin anne ve babasının bağırarak ve sinirli şekilde toplantıyı terk ettiği, toplantıdan ayrıldıktan sonra E. G.'nin annesinin olay sonrası C. Z. S.'nin anne ve babasının kendisini arayarak tehdit ve hareket ettiğini söylediği, bunun üzerine sorunun öğrenciler arasında çözüldüğü ve velilerin araya girmesinin olayı daha da çıkmaza sürüklediğini; öğrencilerin asıl hedefi olan okul başarısı ve Liselere Geçiş Sistemi (LGS)'ye odaklanmaları gerektiğini belirterek diğer gündem maddelerine geçtiği belirtilmiştir.

36. 8/2/2024 tarihli ve rehber öğretmeni S. A. tarafından düzenlenen C. Z. S. ile yapılan görüşmeye dair formda; C. Z. S.'nin sınıf arkadaşlarıyla yaşadığı bahse konu olay neticesinde kendisini kötü hissettiğinden bu görüşmenin gerçekleştirildiği, görüşmede sınıf arkadaşı E. G.'nin önceki gün bahçede düştüğü, diğer sınıf arkadaşlarının E. G.'ye C. Z. S.'nin bahçede düştüğünde kendisine güldüğünü söylediği, bunun üzerine E. G.'nin C. Z. S. ile arkadaşı D. Y.'nin yanına gelerek

bahçede düştüğünde kendisine neden güldüğünü sorduğu, C. Z. S.'nin ise bu soruya cevap vermeyerek sessiz kaldığını belirttiği, rehber öğretmen S. A. ve müdür yardımcısı S. C.'nin ise onları dikkatli şekilde dinlediği ve ne hissettiklerini anlamaya çalışarak onlara kendilerini rahatça ifade edebilmelerini sağladıkları, C. Z. S. ve birlikte geldiği arkadaşı D. Y.'ye bu durumla ilgili kendilerine destek olmak adına özellikle bu olayda gerginlik yaşadıkları öğrenciler ile konuşacakları, dilerse aradaki çatışmanın çözümü için karşılıklı çözüm yolları arayabileceklerinin belirtildiği yer almaktadır.

37. Rehber öğretmeni S. A.'nın öğrenci E. G. ile görüşmesinin ardından yaptığı değerlendirme şu şekildedir: *“Diğer öğrenciler ile yapılan görüşmelerden de yola çıkarak, öğrencilerin kendi aralarında atışması ve birbirlerine karşılıklı söylemlerde bulunmaları neticesinde böyle bir gerginliğin meydana geldiği düşünülmektedir. E. G. olayı “Neden güldüğünü sorduğumda cevap veremedi. Ben de, ben senin kekemeliğine gülsem hoşuna gider mi dediğimde, gül ne yapayım gibi bir cevap verdi.” şeklinde belirtmiştir. Olay her yönüyle dinlendiğinde, öğrencilerin yaşları itibariyle birbirlerini kolayca olumsuz etkileyebilecek olmaları göz önünde bulundurularak ortada tek taraflı bir zorbalık veya baskı olduğu düşünülmemektedir. Bununla birlikte olayda ismi geçen tüm öğrenciler ile görüşülerek yaşanan olumsuz durumun yapıcı bir şekilde çözümlenmesi sağlanacaktır.”*

38. 7/9/2013 tarihli ve 28758 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nin "Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller" başlıklı 164'üncü maddesine göre: "1) (Değişik: RG-5/9/2019-30879) Öğrencilere, disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiillerinin niteliklerine göre; a) Kınama, b) Okuldan kısa süreli uzaklaştırma, c) Okul değiştirme, ç) Örgün eğitim dışına çıkarma cezalarından biri verilir. (2) Disipline konu olan olaylar okul öğrenci ödül ve disiplin kurulunda görüşülüp karara bağlandıktan sonra; a) Kınama ve okuldan kısa süreli uzaklaştırma cezaları okul müdürünün, b) Okul değiştirme cezası, ilçe öğrenci disiplin kurulunun, c) Örgün eğitim dışına çıkarma cezası, il öğrenci disiplin kurulunun, onayından sonra uygulanır." Mezkur Yönetmelik'in "Disiplin cezasını gerektiren davranış ve fiiller" başlıklı 164'üncü maddesine 15/11/2022 tarihli ve 32014 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile “Tekrarlayan çeşitli davranışlarıyla başka bir öğrencinin, sosyal veya duygusal gelişimini olumsuz yönde etkileyecek şekilde akran zorbalığı yapmak” Okuldan 1-5 gün arasında kısa süreli uzaklaştırma cezasını gerektiren fiil ve davranışlar arasına eklenmiştir.

39.Zorbalık, okul çağındaki çocuklar arasında gerçek veya algılanan bir güç dengesizliğini içeren istenmeyen ve saldırgan davranışlardır. Davranış zaman içinde tekrarlanır veya tekrarlanma potansiyeline sahiptir. Hem zorbalığa maruz kalan hem de başkalarına zorbalık yapan çocuklar ciddi ve kalıcı sorunlar yaşayabilir. Zorbalık fiziksel şiddet, cinsel şiddet, tehdit, alay etme, sosyal dışlama veya diğer psikolojik şiddeti içerebilir. Okullardaki şiddet ve zorbalık dâhil olmak üzere tüm çocukları şiddetten korumak,

ise Okul müdür yardımcısı B. Ü. ile S. C. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanak ile Okul müdürü A. E. A., rehber öğretmenler S. A. ve Y. G. tarafından imza altına alınan 9/2/2024 tarihli tutanak birbiriyle uyumlu niteliktedir. Ayrıca dosya kapsamından ismi geçen öğrencilerin 12/2/2024 tarihinde ifadelerinin alınarak öğrenci ifade tutanakları düzenlendiği görülmekte olup, 8/... sınıf öğretmeni T. S.'nin de konuya ilişkin yazılı ve imzalı görüşünde Okul İdaresinin konuyla ilgilendiği ve meseleyi çözmek için çaba sarf ettiklerini ifade ettiği anlaşılmaktadır. Açıklanan gerekçelerle bahse konu olaya ilişkin olarak Okul İdaresinin gerekli tedbirleri almadığının kuvvetli emarelerle makul şüphe bırakmayacak şekilde ortaya konulmadığı değerlendirilmektedir.

43. 6701 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde taciz, ayrımcılığın özel bir görünümü olarak düzenlenmiştir. Kanun'a göre psikolojik ve cinsel türleri de dâhil olmak üzere kişilerin sağlık durumu dolayısıyla insan onurunun çiğnenmesi amacını taşıyan veya böyle bir sonucu doğuran yıldırcı, onur kırıcı, aşağılayıcı veya utandırıcı her türlü davranış taciz eylemini oluşturacaktır. 6701 sayılı Kanun'da yer aldığı üzere tacizin, ayrımcılığın özel bir görünümü olarak yasaklanmasıyla korunmak istenen menfaat sadece hak ve özgürlüklerden yararlanılmasının sağlanması olmayıp, söz konusu hak ve özgürlüklerin insan onuruna yaraşır bir ortamda temin edilmesi amacından ileri gelmektedir (TİHEK, Resen İnceleme, K. No: 2023/769, 4/10/2023, para. 30, 34).

44. Tacizin ayrımcılık olarak değerlendirilebilmesi için birtakım unsurlar aranmaktadır. Öncelikle tacize maruz kalan kişi tarafından, istenilmeyen bir davranış olmalıdır. İkinci olarak istenmeyen davranışın ayrımcılık temellerinden biriyle ilişkili olması gerekmektedir. Üçüncü olarak, söz konusu davranışın bir kişinin onurunu zedeleyecek ve gözdağı verecek, düşmanca, aşağılayıcı, küçük düşürücü veya saldırgan bir ortam oluşturacak vasıfta olması gerekmektedir. Son olarak ise belirtilen vasıfta bir davranışın, ifade edilen amaçla veya bu tarz bir amaç olmasa dahi bu yönde etki doğuracak şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Ulaş Karan, Uluslararası İnsan Hakları Hukuku ve Anayasa Hukuku Işığında Eşitlik İlkesi ve Ayrımcılık Yasağı, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017, s. 270).

45. Tacizde ispat yükü, doğrudan ve dolaylı ayrımcılıktan farklılık göstermektedir. Tacizde, kural olarak bir karşılaştırma yapılması gerekmez ancak tacizin ispat edilmesinin ayrımcılığın ispatından daha zor olduğu kabul edilmektedir. Tacizde, istenmeyen muamelenin varlığı, bu muamelenin bir kişinin onurunu zedelemek ve gözdağı veren, düşmanca, aşağılayıcı, küçük düşürücü veya saldırgan bir ortam yaratmak amacı ve etkisi yarattığının; ayrıca söz konusu davranışların aleyhe etkisinin ve meydana getirdiği zararın da ortaya konulması gerekmektedir (Karan, s. 271). Bu kapsamda başvuran tarafından kızının kekemeliği nedeniyle akran zorbalığına uğradığı iddiasının kızının onurunu zedelemek ve gözdağı veren, düşmanca, aşağılayıcı, küçük düşürücü veya saldırgan bir ortam yaratmak amacı ve etkisi yarattığı ile söz konusu davranışların aleyhe etkisinin ve meydana getirdiği zararın da ortaya konulmadığı değerlendirilmektedir.

46. Dosya kapsamında yer alan tüm hususlar birlikte değerlendirildiğinde; başvuranın kızının kekemeliği sebebiyle akran zorbalığına maruz bırakıldığına ilişkin iddiasına dayanak teşkil eden söz konusu davranışların başvuranın kızının onurunu zedeleyecek ve gözdağı verecek, düşmanca, aşağılayıcı, küçük düşürücü veya saldırgan bir ortam oluşturacak nitelikte olduğunun kanıtlanamadığı ve Okul İdaresi tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması suretiyle denetim ve gözetim yükümlülüğünün yerine getirilmediği iddiasının kuvvetli emarelerle makul şüphe bırakmayacak şekilde ortaya konulmadığı değerlendirildiğinden sağlık durumu temeline dayalı olarak “taciz” türünde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

16/8/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi